

ΕΚ ΤΟΥ ΙΝΔΙΚΟΥ ΔΙΗΓΗΜΑΤΟΣ
ΝΑΛΟΥ ΚΑΙ ΔΑΜΑΙΑΝΤΙΑΣ

(Ἀπόσπασμα ἐκ τῆς προσεχῶς ἐκδοθησομένης ἐμμέτρου ἐκ τοῦ Ἰνδικοῦ πρωτοτύπου μεταφράσεως τοῦ κ. Ι. Καρολίδου, δ. φ. καθηγητοῦ τῆς φιλοσοφίας ἐν τῇ κατὰ Χάλκην Θεολογικῇ Σχολῇ).

Ἄφ' οὗ ὁ Νάλος ἀπελέσας τὴν βασιλείαν καὶ περιελθὼν εἰς ἐσχάτην πενίαν ἐπλανήθη μετὰ τῆς περικαλλεστάτης ἀνάσσης Δαμαϊαντίας ἐπὶ πολὺ ἐν δάσει μεγάλῃ καὶ φοβερῇ, καταλείπει ταύτην αἴφνης ὑπνώττουςαν ἡμίγυμνον καὶ μόνην. Ἐκείνη δ' ἐξεγερθεῖσα τοῦ ὕπνου καὶ πικρὸν ἐπὶ πλείστον ὀδυραμένη, ἀφ' οὗ μετὰ ψυχικῆς ἀλγηδόνος ἀπήγγειλε πρὸς τὸ ὄρος, εἶτα δὲ πρὸς τὸν ἐκλιπόντα σύζυγον τοὺς κάτωθι ἐν παρενθέσει στίχους, χωρεῖ προσωτέρω ἐν τῷ δάσει καὶ καθεξῆς ὅπως περιγράφεται διὰ τῶν ἀκολουθίων ἑπειτα στίχων :

(Ἡρώων ἄνθρες, εἰ τυχὸν ἐνθάδε κεκρυμμένος
τυγχάνεις ἢ φυλλώματι πυκνῷ κεκαλυμμένος,
αὐτίκα νῦν ἐμφάνηθι καὶ δός μοι σωτηρίαν
καὶ ταχινὴν, ἀντιβόλῳ ! δεινῶν παραμυθίων.
ὦ ! πότε τὴν ἐρίδρομον, ἡδυμενὴ τοῦ Νάλου.
« Δαμαϊαντία » τὴν φαιδρὰν ἀσμένην, τοῦ μεγάλου,
φωνὴν ἀκούσομ' ἄνακτος, τὰ δεινὰ ἀποσθενῶσαν
ἢ γλυκερὰν τοῖς ἀλγεινοῖς ἐλπίδα κεραννῶσαν ;
ὦ παθαινόν μοι πρόσωπον ! ὦ Νάλε ! τὴν ἀθλίαν
ἐπιφανεῖς μοι κόφισον ἐπὶ στιγμῇ καρδίαν !)
Λαλήσας οὕτως ἡ κλεινὴ πρὸς τὸ χάριεν ὄρος
ἐχώρησεν ὥς ἄγγελος ἢ νύμφη σαρκοφόρος
εὐθυνομένη πρὸς βαρρᾶν· ἀφ' οὗ δὲ τρεῖς ἡμέρας
καὶ νύκτας ἴσας ἔδραμεν ὁρῶσα τοὺς ἀστέρας,
εἰς τέλος ἐθέασατο περικαλλῇ δρυμῶνα
τὴν ὄψιν ἐπουράνιον, ἐπιτερπῇ ξενῶνα,
μονὰς ὁσίων ἀσκητῶν, ἐγκράτειαν ἀσκούντων,
τὴν δὲ διάνοιαν ἀγνῶν, ἐξ ὕδατος βιούντων

καὶ ἐξ αἲρος, ἐδωδὴν τὰ φύλλα ποιουμένων,
 φλοιούς ἐσθῆτα καὶ θηρῶν δερὰς ἐνδυομένων,
 τὴν εἰς τὸν Πόλεον ἄγουσαν ὁδὸν ἐπιθυμούντων
 τῇ διανοίᾳ θεωρεῖν, σοφῶν, εὐδαιμονούντων,
 καὶ κύκλον εἶδ' ἀσκητικῶν ὠραίων ἐδωλίων
 μεστὸν πιθήκων καὶ λοιπῶν παντοδαπῶν θηρίων.

Ἰδοῦσα ταῦτ' ἀνέπνευσεν ἡ εὖοφρος, ἡ θεία,
 ἡ καλλιμελάνεκος ἀγνή Δαμαιαντία,
 ἡ κάλλει διαπρέπουσα, μαστῶν, ποδῶν, ἐδόντων,
 ὤματων, αἴγλη φαεινῇ καὶ χάριτι λαμπόντων.

Μεθ' ὑποκλίσεως ἀφ' οὗ προσεΐπε τοὺς ὁσίους
 ἡ κλυκῶπις ἀσκητάς, τοὺς ἀρετῇ πλουσίους
 καὶ εὐσεβεῖας, προσηνῶς, παρίστατ' αἰδουμένη
 μετριοφρόνως ἡ σεμνή, χαμᾶζε κεκλιμένη.

Οἱ δ' ἀσκηταὶ τιμῆς αὐτῇ δικαίας μεταδόντες
 καὶ μελιχίῳ τῇ φωνῇ τὸ «χαῖρε» προσειπόντες,
 ἡδέως ἐπυνθάνοντο τὸν πόθον τῆς καρδίας
 καὶ τίνας ὤφειλον αὐτῇ τελεῖν ὑπηρεσίας :

«τίς εἶ, καλλίστη δέσποινα, καὶ τίς ἐπιθυμία
 προσήγαγέ σε» — λέγοντες — «ἐνθάδε, μακαρία ;
 ὡς εὖ παρέστηκε ! μή τι σὺ θεὰ τοῦ βαθυσκίου
 δρυμῶνος ἢ τοῦ ποταμοῦ τυγχάνεις ἢ τοῦ δίου
 τοῦδ' ὄρους ; τὴν ἀλήθειαν ἡμῖν εἰπὲ ποθοῦσι
 μαθεῖν.» Ἐκείνοις ἡ Φίμις¹, βαθέως ἀποροῦσα
 «οὐχὶ τοῦ δάσους» — εἶπ' — «ἐγὼ θεὰ τοῦ δασυσκίου
 τυγχάνω τοῦδε, κύδιστοι σοφῶν, οὐδὲ τοῦ δίου
 τοῦδ' ὄρους ἢ τοῦ ποταμοῦ· γυναῖκα γυνῶτέ μ' οὔσαν
 ἀπλῆν, ἐκ τύχης ἀγαθῆς ἐνθάδε παρελθοῦσαν.

Ἐγὼ μὲν ἀφηγῆσομαι τὰ κατ' ἐμὲ βραχέως,
 αὐτοὶ δ' ἀκούσατ', ὄλβιοι, τῆς ἀτυχοῦς ἡδέως.

Ὁ τῶν Νισάθων ἡγεμὼν ἐστὶν ἐμὸς εὐνέτης
 ὁ Νάλκς ὄνομα, σοφὸς καὶ δίκαιος ἡγέτης.

Ὀλέσας οὗτος ὑπ' αἰσχροῦς ἐπιβουλῆς ἀχρείων
 ὁμοπαικτόρων τὴν ἀρχήν, ἀνθρώπων ἀνοσίων,
 καὶ τὴν οὐσίαν ἐντελῶς, ἀπέλιπέ με μόνην
 ὡς ὑπ' ἀνέμου χαλεποῦ σεισθεῖσαν ἀνεμώνην.

¹ Τ. ἔ. θυγάτηρ Φίμου (Bhīmas) τοῦ βασιλέως ἐν Ἰνδία.

Ἐγὼ δ' αὐτὸν ἐπιποθοῦς ἰδεῖν, ὀδυρομένη
 περιπλανῶμαι ποταμούς καὶ δάση καὶ τεμένη
 καὶ λίμνας, ὄρη σκιερὰ καὶ νάματα, ζητοῦσα
 τὸν εὐγενῆ πολεμιστήν, ἀπανταχοῦ σκοποῦσα.
 Ὁράθη πρὸς ποθὲν ἐλθὼν ἐς τόδε τῶν ἁγίων
 τὸ θεῖον οἰκητήριον ὁ Νάλος, ὁ μυρίων
 ἐστερημένος ἀγαθῶν, οὐ χάριν ἢ δειλαία
 ἀνὰ τὸ δάσος τόδε νῦν ἀλῶμαι δειμαλέα,
 τὸ μέγα καὶ τεράστιον; Ἐὰν ἐντὸς ὀλίγου
 μὴ τύχω χρόνου, βράχμανοι, τοῦ ποθεινοῦ συζύγου,
 εὐδαίμων ἔσομ' ἀληθῶς τὸ ζῆν ἀπολιποῦσα
 καὶ ἐκουσία τόδε γῆ τὸ σῶμα παραδοῦσα:
 διότι τί μοι πρὸς τὸ φῶς ὠδὶ χωρὶς ἐκείνου,
 καὶ πῶς μεθέξω τοῦ λοιποῦ τοιαύτης ἐπωδύνου
 ζωῆς ἀεὶ τὸν σύμβιον ἀπολεφυρομένη
 καὶ θαλερῶν ἐνδεδεχεῖ δακρύων ἀρδομένη
 ροῇ;» Τοιαῦτα τῇ κλεινῇ καὶ θαλερᾷ τοῦ Φίμου
 μεμφιμοιρούσῃ θυγατρὶ σαφῶς ἐξ ὁμοῦμου
 βουλῆς οἱ θεοὶ βράχμανοι, δεινοὶ τῶν ἐσομένων
 προγνωστικοὶ καὶ τῶν μακρὰν ἐπύπται τελουμένων
 ἐν ἀφανεῖ: «τρισέλθιον ἐρατεινή! τὸ μέλλον»
 — ἀπῆντων — «ἔξεις καὶ γλυκὺ ταχέως ἐπιτέλλον
 εὐδίας ἄστρον, εὐτυχῆς ἐν οὐ πολλῷ γενήσῃ
 τὸν ἡγεμόνα σύζυγον ἰδοῦσα, καὶ συζήσῃ
 ἀγαλλομένη τοῦ λοιποῦ καὶ θυμαρῆς ἐκείνῳ
 κεκοσμημένῳ στέμματι καὶ ξίφει δεσπασύνῳ,
 ἀπηλλαγμένῳ τῶν δεινῶν καὶ τῶν ἁμαρτημάτων,
 ἀνατροπῇ δὲ φοβερῷ τῶν δυσμενῶν ἁρμάτων,
 τοῖς ὑπηκόοις χάριτι καὶ φέγγει γενομένῳ,
 δικαιονόμων ἀληθεῖ βραβεῖ καθισταμένῳ.
 Τοιαῦτά σοι προλέγεμεν ἡμεῖς ἐν ἀληθείᾳ,
 καλλίστη, προγινώσκοντες τὸ μέλλον εὐσεβείᾳ».
 Εἰπόντες οὕτως οἱ σοφοὶ τῇ δὶα βασιλίδι,
 ὥς μεταπόντιος ὀλκᾶς ἐν μέσῃ καταιγίδι
 ἀπὸ τῆς γῆς ἀνάρπαστοι σὺν τῷ πυρὶ τῷ θεῷ
 ἀπαξ απλῶς ἐγένοντο καὶ τῷ θελξικαρδίῳ
 τῶν ἐδωλίων ὀρμαθῶ. Τὸ γεγονὸς ἰδοῦσα
 τὸ θαυμαστὸν ἡ βασιλὶς ἡ νέα καὶ παθοῦσα

τῆς διανοίας ταραχήν: «ἄρ' ὄψιν ἐνυπνίου
 ἐθεκσάμην» — ἔλεγεν — αἴ φάσμα τι τοῦ θεοῦ;
 ὦ! τίς ποτ' ἦν ἡ δύναμις ἡ τόδε μοι ποιῶσα
 τὸ παρὰ δόξαν ὄραμα; ποῖ δ' ὥχεται ἀπιοῦσα
 ἡ τῶν ὁσίων ἄγυρις μετὰ τῶν ἐδωλίων
 καὶ ὁ χάρις ποταμός ὁ ὑπ' αἰθεροδίων
 ἐπιφοιτῶμενος πτηνῶν, ὁ διαυγῆς καὶ δῖος,
 καὶ ποῖ τῶν δένδρων ὁ χερὸς, ὁ πάγκαλος καὶ θεῖος,
 ὁ ποικιλία τῶν καρπῶν ἡδύς καὶ τῶν ἀνθέων
 τῇ ἀρμονίᾳ τερπωλὴν τοῖς ἔμματος' ἐπιχέων;»
 Τοιαῦτα χρόνον ἢ Φιμῖς πολὺν ἐν τῇ καρδίᾳ,
 ἀνακυκλοῦσα καὶ δεινῇ παλαίους' ἀπορία
 διὰ τὸν Νάλον ἦν ὥχρα καὶ ἔστενε βαθέως
 θερμαῖς τὴν ὄψιν ἄρδουσα δακρύοις, ὅτ' ἠδέως
 τὸ δένδρον εἶδεν ἄσωκον* ἀνθοῦν ἐν τῷ δρυμῶνι,
 ὥσεί τις εἶδ' ἀμαρυγὴν ἐσχάρας ἐν χειμῶνι,
 κεκοσμημένον ὀφθαλμοῖς, ἤχοῦν ταῖς μελωδίαις
 πτηνῶν ποικίλων, εὖειδές, ἀρέσκον ταῖς καρδίαις,
 καὶ προσελθοῦσα, δάκρυσι τὰ βλέφαρ' ἀρδουμένη
 ἐθρήνει, πένθει τῇ φωνῇ ἐπικεκαλυμμένη:
 «ὦ! πόσον ἔστιν εὐδαίμον ἀνθοῦν ἐν τῷ δρυμῶνι
 τοδὶ τὸ δένδρον ὅμοιον ὀρέων ἡγεμόνι!
 ὦ δένδρον ἡδίστον ἰδεῖν! ὁμώνυμον εὐθέως
 κατὰστησόν με προσιδὸν τὴν ἀνολθον ἠδέως!
 ἄρ' εἶδες, ὦ Βιτάσωκε, τὸν Βιρασένα γόνον
 τὸν ἥρωα μοι σύζυγον ἡμίγυμον καὶ μόνον;
 φυτὸν εὐδαίμονέστατον, ἀμέτοχον ἀνίας!
 ἀπόπεμψόν με τοῦ δεινοῦ καὶ τῆς ἀμηχανίας
 ἀπόλυσόν με τῆς δεινῆς! Ἐπώνυμον, ὦ θεῖον!
 γενοῦ μοι, δένδρον Ἄσωκε, τὴν λύπην ἀποσεῖον.»
 Ἀπολιποῦσα τὸ φυτὸν εἰς ἔτι δεινότεραν
 εἰσῆλθε χώραν ἡ κλεινὴ καὶ δυσεξοδωτέραν.
 Ἐκεῖ δ' ἐώρα νάματα* καὶ ρύακας ἡδίστους
 τὴν ὄψιν, ὄρη, σπήλαια, καὶ ποταμούς μεγίστους.

* Ἀντὶ τοῦ κανονικοῦ ὅθ' ἠδέως (ὅτε ἠδέως) ἐν γνώσει ἐτέθη τὸ ὅτ' ἠδέως.

* Ἄσωκον = ἄλυπον ἐκ τοῦ α τοῦ στερητικοῦ (τοῦ αὐτοῦ παρ' Ἰνδοῖς καὶ παρ' Ἑλλησι) καὶ τοῦ Cacas (σάκας) = λύπη.

καὶ δένδρα μυριόφυλλα καὶ λόφους καὶ θηρία
καὶ κελλιέλαδα πτηνά, πολυπληθῆ, μυρία !
Μετὰ πορείαν δὲ μακρὰν ἀνέτυχε πλουσία
ἐμπόρων ἢ χαρίεσσα μεγάλη συνοδία,
πληθὺν ἐχούσῃ θαυμαστὴν ἄρμάτων, ἐλεφάντων,
καμήλων, ἵππων, ποταμὸν αὐτίκα διαβάντων
εὐρύν, ἡρέμα ρέοντα, καλάμεις ἐστεμμένον,
τάς ὄχθας, νήσοις ἐραταῖς διακεκοσμημένον,
μεστὸν ἰχθύων, ὄφρων καὶ χελωνῶν ποικίλων
ἀλγαιέτων καὶ νησσῶν καὶ κορωνῶν κωτίλων
ἡχοῦντα κελαδήμασιν. Ἰδοῦς αὐτὴν ἡ νέα
τοῦ Νισαθέου¹ σύζυγος εἰσῆλθε θαρραλέα.

Η ΜΕΓΑΛΗ 'ΣΑΡΑΚΟΣΤΗ

ΕΚ ΤΩΝ ΕΘΙΜΩΝ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ

Θρησκευτικὴ χαλάρωσις — Τὰ κούλουμα — Ἐάρτυσμα — Χαρτίνη 'σαρακοστή —
'Εφτά καλόγριας — Προηγιασμένοι καὶ γονυκλισίαι — Βιολέττες τοῦ σταυροῦ.

Ἡ πρὸ τοῦ πάσχα νηστεία καὶ αἱ κατὰ τὸ τεσσαρακονθήμερον αὐ-
τῆς διάστημα ἐκκλησιαστικαὶ τελεταὶ καὶ τὰ πρὸς ταῦτα σχέσιν ἔχον-
τα οἰκογενειακὰ καὶ κοινωνικὰ ἔθιμα, δὲν ἔχουσι σήμερον ἢν ἄλλοτε
εἶχον σημασίαν. Τὸ ρεῦμα τοῦ νεωτερισμοῦ καὶ ἡ πρὸς τὰς ὑλιστικὰς
θεωρίας ροπὴ, οἷς μάλιστα πλεῖστοι οὐχὶ εὐσυνειδήτως καὶ βασίμως
ἐπονται, παρασύρουσι δυστυχῶς ὁσημέραι τὴν παλαιότεραν θερμὴν θεο-
σίθειαν καὶ ὑποτιμῶσι τὴν ἀξίαν καὶ ἀποστολὴν τῆς θρησκείας· ὅταν
δὲ ἡ εὐσία ἀρχηται ἐκλείπουσα, ὅταν αἱ βάσεις κλονίζωνται καὶ ρή-
γνυνται, μένουσιν ἐπὶ τινα ἔτι χρόνον αἱ ξηροὶ τύποι, ἀπλᾶ τῶν πάλαι
ἔχνη, ὡχρὰ καὶ ἀσθενῆ γεγηρακότος στελέχους ἄνθη, μέλλοντα οὐχὶ
μετὰ μακρὸν νὰ δώσωσιν ὕλην τῇ ἱστορίᾳ καὶ ἀρχαιολογίᾳ.

Ἡ Μεγάλη τεσσαρακοστή, ἡ τόσον ἄλλοτε παρὰ τῷ λαῷ ἱερὰ χρο-
νικὴ περίοδος, τῆς παρ' ὅλων τηρουμένης αὐστηρᾶς νηστείας, τῶν μα-
κρῶν καὶ μεγαλοπρεπῶν ἀκολουθιῶν, τοῦ κηρύγματος ἱεροκηρύκων, ἢ
διδάχων κατὰ τὴν χαρακτηριστικωτάτην λαϊκὴν λέξιν, διὰ τῶν ἰδίων
ἀρετῶν καὶ παραδειγμάτων ἐνισχυόντων τὴν πίστιν καὶ τὴν πρὸς τὴν

¹ Τοῦ Νάλου, βασιλέως τῆς πόλεως Νισάθων.